

ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ

Τρόφιμα με λιγότερα υλικά συσκευασίας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Φέρε τρόφιμα από το σπίτι για να φας ένα «σκουπιδοπρωινό» με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σου. Όσο τρώτε, αφήστε στην άκρη του τραπέζιού τα σκουπίδια σας. Μετά, χωρίστε τα σκουπίδια σε δύο κατηγορίες: υλικά συσκευασίας και οργανικά υπολείμματα.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1: Ποια υλικά συσκευασίας είναι απαραίτητα (π.χ., για λόγους υγιεινής), ποια είναι περιττά και ποια είναι εντελώς αχρείαστα;

Γράψε τους αριθμούς στον παρακάτω πίνακα στατιστικών και σύγκρινε τα αποτελέσματα!

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

μπορεί να
ανακυκλωθεί/επαναχρησιμοποιηθεί

Απαραίτητο υλικό
Περιττό υλικό
Αχρείαστο υλικό

Αριθμός

Ναι Όχι

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2: Συζήτησε με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σου τι ρόλο πιστεύεις ότι παίζει κάθε υλικό συσκευασίας και πώς μπορεί να αποφευχθεί η χρήση του, αν μπορεί.

Η γνώμη μου:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αυτό το ήξερες,

Τα κεσεδάκια από το γιαούρτι δεν χρειάζεται να τα ξεπλύνεις πριν τα ανακυκλώσεις. Πριν αρχίσει η διαδικασία ανακύκλωσης, ξεπλένονται σχολαστικά. Επομένως, αντί να τα ξεπλύνεις, μπορείς να εξοικονομήσεις νερό, ενέργεια και απορρυπαντικό πιάτων!

ΔΕΣ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κάδοι απορριμμάτων γύρω από το σχολείο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Όλοι μαζί συλλέξτε ή φωτογραφίστε τα απορρίμματα που συναντήσατε καθώς έρχεστε στο σχολείο (μία μόνο μέρα ή στη διάρκεια μίας εβδομάδας). Απλώστε τις φωτογραφίες ή τα απορρίμματα σε μια επιφάνεια και ξεχωρίστε τα κατά τύπο (χαρτί, πλαστική συσκευασία, γυαλί, οργανικό υπόλειμμα).

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1: Συζητήστε για τους τύπους των απορριμμάτων έναν προς έναν:

Ποια υλικά βρήκατε σε κάδους απορριμμάτων, ποια απορρίμματα βρήκατε πεταμένα κάτω;

Ποια υλικά έχουν ειδικούς κάδους απορριμμάτων; Για ποια απορρίμματα δεν έχει το σχολείο σας ειδικές μεθόδους διάθεσης (π.χ., μπαταρίες, χημικές ουσίες);

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2: Βρείτε ποιο άτομο έχει την ευθύνη για τη διάθεση των απορριμμάτων στο σχολείο σας. Πάρτε του συνέντευξη και ρωτήστε:

Ποια υλικά μπορούν να ανακυκλωθούν ή να επαναχρησιμοποιηθούν;

Τι φτιάχνεται από αυτά τα υλικά;

Τι συμβαίνει σε όσα απορρίμματα δεν ανακυκλώνονται;

Πώς γίνεται η περαιτέρω διάθεση των απορριμμάτων μας;

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 3: Διοργανώστε έναν διαγωνισμό απορριμμάτων! Χωριστείτε σε λίγες ομάδες και σε 10 λεπτά σκεφτείτε ενδιαφέρουσες ιδέες για το πώς θέλετε να μειωθεί η ποσότητα των απορριμμάτων στο σχολείο σας. Στη συνέχεια, παρουσιάστε τις ιδέες σας στους συμμαθητές και στις συμμαθήτριάς σας.

Κανόνας: Κάθε ομάδα έχει 3 λεπτά να βρει όσες περισσότερες προτάσεις μπορεί. Όποια ομάδα παρουσιάσει τις περισσότερες ιδέες κερδίζει τον διαγωνισμό.

Αυτό το ήξερες;

Κάθε χρόνο στη Γερμανία συγκεντρώνονται 49.759 εκατομμύρια τόνοι οικιακών απορριμμάτων. Αυτό σημαίνει ότι κάθε άτομο πετάει κατά μέσο όρο 1,7 κιλά σκουπιδιών την ημέρα. Αν στοιβάξαμε το σύνολο των οικιακών απορριμμάτων ενός έτους σε ένα γήπεδο ποδοσφαίρου, θα δημιουργούταν ένα βουνό σκουπιδιών ύψους περίπου 6000 μέτρων!

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Γερμανίας, Waste balance 2012, Wiesbaden 2014.

Κάθε χρόνο στην Ελλάδα συγκεντρώνονται 72.328 τόνοι οικιακών απορριμμάτων. Αυτό σημαίνει ότι κάθε άτομο πετάει κατά μέσο όρο 7.500 κιλά σκουπιδιών την ημέρα.

Πηγή: Eurostat, Στατιστικές αποβλήτων 2012

ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΜΟΥ!

Οι διαδρομές των καθημερινών απορριμμάτων

Γεια σας! Είμαι ο Παντελής και εδώ και δώδεκα χρόνια δουλεύω στις υπηρεσίες διαχείρισης απορριμμάτων του δήμου. Όλα αυτά τα χρόνια έμαθα κάμποσα πράγματα για το τι κάνουν οι άνθρωποι με τα σκουπίδια τους. Πετάνε τόσα πολλά πράγματα, πολλά από τα οποία είναι σχεδόν καινούργια και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ξανά. Για παράδειγμα, μηχανήματα, ρούχα, έπιπλα και φαγητό –πολύ φαγητό! Κάποιες φορές αναρωτιέμαι γιατί δεν τα δωρίζουν ή δεν τα επισκευάζουν ή δεν τα πουλάνε. Ο τομέας της διαχείρισης απορριμμάτων, στον οποίο εργάζομαι, έχει ήδη προσαρμοστεί στις διαρκώς μεγαλύτερες ποσότητες απορριμμάτων: τα απορρίμματα διαχωρίζονται από μηχανήματα, καθαρίζονται και μετά ανακυκλώνονται ανάλογα με τον τύπο τους. Η δουλειά μας γίνεται πολύ ευκολότερη όταν οι άνθρωποι έχουν διαχωρίσει από πριν τα σκουπίδια τους και τα έχουν πετάξει στον κατάλληλο κάδο.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1: Τι συμβαίνει στα αντικείμενα όταν δεν τα χρειαζόμαστε άλλο; Αντιστοιχίστε τις εικόνες με τις περιγραφές του Γρηγόρη:

Αυτό το πράγμα μπορεί να αξιοποιηθεί ως πρώτη ύλη! Η συνάδελφός μου η Γιάννα είναι ειδική στη διάθεση αυτών των αντικειμένων. Μόλις τα παραλαμβάνει στον σταθμό ανακύκλωσης, τα εξετάζει με τους συναδέλφους της για να δει αν λειτουργούν ακόμη. Η διαδικασία ανακύκλωσης ξεκινά στον κλίβανο τήξης, αλλά μόνο αφού κριθεί ότι κανένα από τα μέρη του αντικειμένου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ξανά.

Υπάρχουν τόσα πολλά από αυτά πεταμένα στους δρόμους, ακόμη κι αν υπάρχουν οι ειδικό κάδοι ανακύκλωσης γι'αυτά στην Ελλάδα εδώ και δεκαετίες. Αν τα υλικά μπουν στον σωστό κάδο, τότε ανακυκλώνονται.

Μα την αλήθεια, αυτό το αντικείμενο είναι πολύ επίμονο! Πρέπει να χρησιμοποιήσουμε εξοπλισμό υψηλής πίεσης και χημικά για να το επεξεργαστούμε. Καθένας μας, όμως, μπορεί να τα απορρίψει με τον σωστό τρόπο, δεν είναι τόσο δύσκολο: απλώς τα τυλίγεις μετά τη χρήση σε ένα κομμάτι χαρτί και τα ρίχνεις στον κάδο απορριμμάτων.

Πολλοί δεν γνωρίζουν ότι είναι υποχρεωτικό από τον νόμο να επιστρέφουν αυτό το αντικείμενο μετά τη χρήση του. Ομοίως, όποιο κατάστημα πουλά αυτά τα αντικείμενα πρέπει να τα δέχεται πίσω μετά τη χρήση τους. Ωστόσο, ακόμη βρίσκω τέτοια αντικείμενα πεταμένα στον κοινό κάδο απορριμμάτων. Οι συνάδελφοί μου τα ξεχωρίζουν στον μάντα διαλογής και τα στέλνουν κατευθείαν στο κέντρο ανακύκλωσης.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2: Φανταστείτε ότι κάνουν μια μεγάλη απεργία οι οδοκαθαριστές, οι σκουπιδιάρηδες και οι υπάλληλοι καθαριότητας του δήμου. Περιγράψτε την εικόνα την οποία θα παρουσίαζε η περιοχή σας. Τι θα έπρεπε να κάνει ο καθένας μας για να μη μαζευτούν πάρα πολλά σκουπίδια;

Αυτό το ήξερες;

Η λέξη «ανακυκλώνω» σημαίνει «επαναφέρω στην κυκλοφορία». Η ανακύκλωση βοηθά να μειώνονται οι ποσότητες απορριμμάτων και να εξοικονομούμε τους πολύτιμους φυσικούς μας πόρους.

ΑΓΝΗ ΦΥΣΗ;

Πώς η φύση επεξεργάζεται το πλαστικό

Όλοι έχουμε δει εικόνες πλασμάτων της θάλασσας που έχουν περάσει πλαστικά απορρίμματα για φαγητό και έχουν πεθάνει με φριχτό τρόπο. Επίσης, συχνά βλέπουμε σε παραλίες και στον δρόμο πλαστικές σακούλες, συσκευασίες τροφίμων και πλαστικά ποτήρια, τα οποία χρειάζονται δεκαετίες για να αποσυντεθούν. Αυτό, βέβαια, μόνο αν δεν γίνει η σωστή διάθεσή τους και δεν μετατραπούν σε επαναχρησιμοποιήσιμα πλαστικά μέσω ανακύκλωσης. Τα πλαστικά στις θάλασσες και στο έδαφος είναι επικίνδυνα και για τους ανθρώπους: εξαιτίας της τριβής, η επίδραση της υπεριώδους ακτινοβολίας και η εξάτμιση των πλαστικοποιητών κάνει τα πλαστικά απορρίμματα να αποσυντίθενται σε ολοένα μικρότερα κομμάτια. Αυτά τα μικροσκοπικά πλαστικά σωματίδια τρώγονται από τα ζώα και, στο τέλος της τροφικής αλυσίδας, καταλήγουν στο δικό μας τραπέζι.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1: Προσπαθήστε να κατασκευάσετε ένα σύστημα κομποστοποίησης μαζί με τον καθηγητή της βιολογίας. Κάντε ένα πείραμα με ένα μπουκάλι των 1,5 λίτρων και δείτε πόσο γρήγορα οι χαρτοπετσέτες, οι φλούδες της μπανάνας, οι τσίχλες, τα πλαστικά και άλλες ύλες αποσυντίθενται σε οργανικά υπολείμματα.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2: Επειδή οι άνθρωποι θέλουν να χρησιμοποιούν πλαστικές σακούλες «μία στο τόσο» για να βάζουν τα ψώνια τους, το πλαστικό έχει εγκατασταθεί για τα καλά στις ζωές μας. Το πλαστικό χρειάζεται πολλές δεκαετίες για να βιοδιασπαστεί.

Σκεφτείτε άλλα υλικά από τα οποία θα μπορούσαν να κατασκευαστούν αντικείμενα τα οποία συνήθως κατασκευάζονται από πλαστικό. Τι εργαλεία και τι υλικά χρειάζεστε για να σταματήσετε εντελώς να χρησιμοποιείτε πλαστικό;

Αυτό το ήξερες;

Το 2009, στην πρεμιέρα μας ταινίας με θέμα τα πλαστικά, εθελοντές από το κοινό έδωσαν δείγματα αίματος. Ήχνη πλαστικού εντοπίστηκαν πράγματι στο αίμα τους!

... ΦΥΓΑΜΕ!

Συμπεριφορές των μελών της ομάδας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Φτιάξε μια ταινία, ένα θεατρικό ή μια ιστορία με φωτογραφίες η οποία να παρουσιάζει συνηθισμένες καταστάσεις από την καθημερινή σου ζωή σχετικές με τα απορρίμματα. Κάτι σαν αυτό για παράδειγμα:

«Επιτέλους καλοκαίρι, καιρός για διακοπές. Πέρασες μια ολόκληρη μέρα με την παρέα σου στην εξοχή, κάνατε πικνίκ και παίξατε. Τώρα βραδιάζει και πρέπει σε λίγο να γυρίσετε σπίτι. Αλλά τι κάνετε με όλα τα σκουπίδια που μαζεύτηκαν στη διάρκεια της ημέρας; Δεν υπάρχει κανένας κάδος απορριμμάτων κοντά, για να πετάξετε τα μπουκάλια, τα κουτάκια, τις συσκευασίες και τα σακουλάκια σας! Εκείνη ακριβώς τη στιγμή, ο Κώστας είχε μια φαινή ιδέα...»

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1: Αναγνωρίζεις αυτήν την κατάσταση; Τι θα κάνατε εσύ και η παρέα σου αν είσατε στη θέση τους; Ανέφερε περιστατικά που έχουν σχέση με τη συμπεριφορά σου σχετικά με τα απορρίμματα. Αν είσαι έξω με την παρέα σου ή σε μια σχολική εκδρομή, αφήνεις πίσω σου σκουπίδια περισσότερο απ' όσο συνήθως; Προσέχεις περισσότερο ή λιγότερο; Τι κάνουν τα άλλα παιδιά της παρέας σου; Ανέλπτως προτάσεις για το πώς μπορούμε να αποφύγουμε να αφήνουμε πίσω μας απορρίμματα και να διατηρούμε τους δημόσιους χώρους καθαρούς.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2: Συνέχισε να δουλεύεις το σενάριό σου. Χρησιμοποίησε τις εμπειρίες και τις ιδέες πάνω στις οποίες δούλεψες στην Ενέργεια 1. Αυτό περιλαμβάνει: τους πρωταγωνιστές, τον χρόνο και τον χώρο στον οποίο διαδραματίζεται η ιστορία, το πρόβλημα που παρουσιάζεται, την κορύφωση της ιστορίας και τη λύση του προβλήματος.

«Όταν κάτι είναι δικό σου,
είσαι υπεύθυνος για αυτό!»

Αυτός είναι ένας γνωστός κανόνας συμπεριφοράς στον κόσμο των επιχειρήσεων. Μήπως σχετίζεται και με τη συσκευασία ενός αντικειμένου το οποίο είναι δικό σου;

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ, ΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

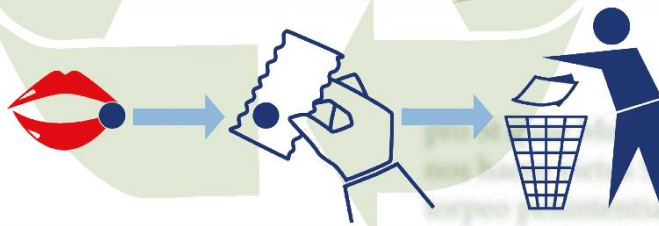
Δημιουργικότητα και επικοινωνία στη διαχείριση των απορριμμάτων

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Υπάρχουν μεγάλες ποσότητες απορριμμάτων γύρω από πλανόδιους πωλητές φαγητού, στα πεζοδρόμια και έξω από σχολεία. Ο καταναλωτής αναγκάζεται να πληρώσει δύο φορές για αυτά τα απορρίμματα! Πληρώνει τη συσκευασία όταν αγοράζει κάτι και μετά πληρώνει ξανά για να γίνει αποκομιδή της συσκευασίας την οποία πέταξε κάτω. Φαντάσου ότι είσαι στέλεχος μιας διαφημιστικής εταιρείας και πρέπει να δημιουργήσεις μια εκστρατεία κατά της ανεξέλεγκτης ρίψης σκουπιδιών. Η εκστρατεία πρέπει να συμβάλει στο να μειωθεί η ποσότητα των απορριμμάτων που πετιούνται εδώ κι εκεί στο κέντρο της πόλης.

**ΞΑΝΑΣΚΕΨΟΥ, ΑΡΝΗΣΟΥ,
ΜΕΙΩΣΕ,
ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕ,
ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΕ,
ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΕ**

Αυτές οι έξι λέξεις περιέχουν τον γενικό κανόνα για την αειφόρο και υπεύθυνη κατανάλωση και την πρόληψη της δημιουργίας απορριμμάτων.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1: Αναζήτησε στο Διαδίκτυο δράσεις, εκστρατείες και άρθρα που έχουν δημοσιευτεί σχετικά με τα απορρίμματα και την ανεξέλεγκτη ρίψη σκουπιδιών. Τι σλόγκαν βρίσκεις; Πιστεύεις ότι η εκστρατεία σου είναι πειστική;

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2: Τώρα σκέψου τα δικά σου διαφημιστικά σλόγκαν για μια υποθετική εκστρατεία κατά της ανεξέλεγκτης ρίψης σκουπιδιών και ανάρτησέ τα στον τοίχο της τάξης. Όταν σκέφτεσαι ιδέες, θυμήσου ότι η εκστρατεία σου μπορεί να παρουσιαστεί και μέσω κλασικών μέσων όπως τηλεόραση, εφημερίδες και διαφημιστικές πινακίδες, αλλά και μέσω διαδικτυακών μέσων όπως ιστότοποι, κοινωνικά δίκτυα και ιστολόγια. Το κοινό στο οποίο στοχεύεις και η προσοχή του κοινού διαφέρουν πολύ ανάλογα με το μέσο που επιλέγεις.